

5 - Forslag

Forslag nr. 1 - Hovedparole 1. mai for LO i Vestoppland

Norsk Folkehjelp

Styrets innstilling: Forslaget til hovedparole vedtas.

Forslag nr. 2 - Uttalelse: Folk forandrer verden! Sammen styrker vi grasrota

Verden er en urolig plass å være for tida. Ute i den "store verden" er det krig, tollmurer, fascistiske tendenser, folkemord og innskrenkning av rettigheter for utsatte grupper mennesker.

Over hele verden ser vi at grasrotbevegelser undertrykkes og i noen tilfeller arresteres og drepes for deres engasjement for en bedre verden. I Tyskland arresteres palestinaaktivister for å protestere mot folkemord. Ironien i dette er sørgelig. I Ungarn er det blitt ulovlig med Pride-parader, og du blir arrestert hvis du går i parade likevel. I USA er det nå blitt farlig å være transperson, og transpersoner flykter fra USA i frykt for eget liv. Selv om vi organiserer oss i fagbevegelsen lokalt, betyr ikke det at det kun er lokale saker vi jobber med. Solidaritet på tvers av landegrenser, på tvers av bevegelser, er der vi finner styrken vår. Det er alltid marginaliserte grupper de går etter først, og fagbevegelsen må være de første til å stille opp i solidaritet ved å inkludere nettopp marginaliserte grupper til et større fellesskap. Vi er organiserte arbeidere! Sammen kjemper vi for økonomisk og sosial utjevning, gode og velfungerende velferdsordninger og levekår til beste for arbeidstakere uavhengig av kjønn, seksuell legning, etnisitet, livssyn, bosted og kulturell bakgrunn.

Det er valgår, og viktig nå at vi verner om våre demokratiske verdier. Verdier som fagbevegelsen har kjempet harde kamper for å få på plass. Det er viktig at vi står sammen mot ytre høyre, som ønsker å svekke oss, splitte oss, og spre hat. Vi må ikke tillate at de får grobunn i våre lokalsamfunn.

Vi vil heller ha et samfunn som er bygget på at alle bidrar etter evne, og får etter behov. Alle samfunnsborgere skal ta del i den velstandsutviklingen hele samfunnet har. Norge har flere dollarmilliardærer per innbygger enn USA, og det viser at det er noen på toppen som stikker av med velstandsutviklingen i landet, mens det er mange på "bunnen" som lider for det. Velgere fra alle partiene ønsker seg et progressivt skattesystem, der de som tjener mest betaler mest. Dette er skattesystemet vi har i Norge, helt til vi kommer til de 10 % rikeste i landet, som betaler mindre skatt enn mange andre. Dette skjer på tross av at det er det store flertallet som har skapt verdiene deres.

Fagbevegelsens visjoner er tuftet på frihet, likhet og solidaritet. Vi jobber for at våre medlemmer blir med i og stemmer på partiene som deler de samme verdiene som oss, og som utfører politikk som i praksis som er med å oppfylle våre visjoner.

Frihet for oss, er frihet til å slippe å tenke på den neste strømqregninga. Eller at vi skal bli ruinert fordi vi blir syke og må behandles på sykehus. Frihet er at vi kan sende barna våre på skolen og til tannlegen uten å måtte betale fra egen lommebok. Og vite at skattepengene våre går til gode offentlige tjenester.

Likhet er at vi alle er like mye verdt, uavhengig av størrelsen på lommeboka. Demokrati er langt mer enn å stemme i valget hvert annet år. Parlamentarisk arbeid er bare en liten del av hva politikk innebærer. Demokrati er å være med i fagforeninga og jobbe fagligpolitisk for medlemmers lønns- og arbeidsvilkår, det er å være frivillig i lokalsamfunnet, det er å delta i fakketoget for å forhindre nedleggelse av skoler, det er å demonstrere på 1. mai, og det er å organisere seg i interessefellesskap for å få til endringer både lokalt og internasjonalt.

Alle kan ikke være folkevalgte, men de folkevalgte må ivareta folkets interesser. Var det det som skjedde da skolestrukturen ble behandlet i fylkestinget? Lite har vel skapt mer politikerforrakt blant den oppvoksende generasjonen. Folk blir med rette forbanna når saker er diskutert på bakrommet og beslutninger blir tatt på forhånd, før de blir sendt ut på meningsløse "høringer".

Også i kommunene er demokratiet under svekkelse. Folk og grasrotbevegelser får mindre påvirkning i egne lokalsamfunn, når avstanden til beslutningstakerne øker. Nå

ser vi forsøk på kommunesammenslåinger igjen, selv om folket sa nei i 2016. Antall personer som representerer lokalbefolkningen sin er blitt redusert, både ved at det er kuttet i antall personer i kommunestyrene, men også fordi kommuner har blitt slått sammen, både frivillig og ved tvang. Samtidig som folketallet har økt, så har antall personer som vi kan stemme på i valgene gått ned. Vi mener det er et demokratisk problem i seg selv. Derfor støtter vi ikke sammenslåinger av kommunene. Vi støtter heller ikke såkalte utredninger som i realiteten er vektete bestillingsverk på skattebetalernes regning. De vil aldri vektlegge at det også finnes stordriftsulemper. Økonomien til kommunene vil ikke bli bedre før inntektssystemet blir mer rettferdig.

Involvering av ansatte i slike prosesser er også langt under det vi i fagbevegelsen forventer av partssamarbeid. Spør våre medlemmer, renholdere, vaktmestere og ikke minst lærere, hvordan de har merket det etter at fylkeskommunen ble sammenslått. At det bare er politikere og administrasjoner som merker en kommunesammenslåing er bare tullprat.

Så hva er budskapet vårt når vi nå går inn i vår tid? Solidaritet og engasjement er ikke tomme ord og begreper, men nødvendigheter nå. Vi oppfordrer derfor alle til å organisere seg, først og fremst i fagbevegelsen, men også på andre områder.

- Er det skoleveier som er utrygge nær deg? Organiser deg med naboen for å påvirke de folkevalgte.
- Er du forbanna på hvordan dere blir behandlet på arbeidsplassen? Meld deg, og dine kollegaer inn i fagforeninga, og kjemp for bedre arbeidsvilkår.
- Er du forbanna på Elon Musk og Donald Trump? Støtt opp om Tesla-streiken i Sverige som har pågått lenge nå.
- Er du rystet over krigen i Ukraina, og vil hjelpe så godt du kan? Snakk med ukrainere i Norge, og hjelp til med å skaffe det som trengs til flyktninger som har kommet hit.

Og husk alltid dette: Det er folk som forandrer verden. Folk i fellesskap. Det som trengs, er at mange gjør litt. Sammen i grasrota.

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag nr. 3 - Uttalelse: Støtt Dokka Læringsverksted

Det jobbes nå hardt for å motvirke de negative følgene av Innlandet fylkestings katastrofale vedtak om sentralisert skolestruktur. Distriktene og yrkesfaglinjer ble rammet ekstra hardt, og i vårt område er det Nordre Land kommune som kjenner dette

hardest. Nordre Land kommune har jobbet godt med etablering av forsøksmodellen "Dokka Læringsverksted", og LO i Vestoppland støtter dette initiativet. Dette er akkurat det vi trenger mer av framover, med praksisnære opplæringsmodeller, i tett samarbeid med det lokale arbeidslivet.

LO i Vestoppland har sendt uttalelse om støtte til forsøksordningen, til Kunnskapsdepartementet.

Fylkestinget vedtok selv at slike ordninger er noe man skal satse på framover, og vi vil minne om deres eget vedtak fra 22. oktober 2024:

5. Alternative opplæringsmodeller.

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren umiddelbart initiere samarbeid med lokalt næringsliv for utvikling av alternative opplæringsmodeller blant annet bedriftsintern opplæring. Undervisning kan skje via fjernskole/nettskole i sammenheng med praktisk opplæring i lokale bedrifter eller kommuner, og/eller via utvidet samarbeid på tvers av fylkes- og landegrenser.

I dette inngår utarbeidelse av pilotprosjekter og/eller større prosjekter som kan være fylkeskommunalt helfinansierte eller delt finansiering med bedrifter, stat, fylkeskommune og kommuner.

Nå, etter søkertallene er klare, så ser man at Gjøvik og Raufoss får et stort trykk på enkelte linjer, og det vil derfor være klokt å fordele trykket på flere skolesteder. Under behandlingen av saken om skolenedleggelsene, ble det godt belyst rundt risikofaktorer som skolemiljø, økt frafall/utenforskap, reiseavstand og mye mer. Det er allerede utfordringer på leiemarkedet på Gjøvik, og at flere 15 - 17-åringer skal inn der, vil gjøre utfordringen større.

Ved å få en forsøksordning på Dokka kan man bidra positivt for elever som er i risikogruppene for frafall, og sørge for at færre trenger å flytte hjemmefra tidlig. Dette er årsaken til at det ble etablert alternative opplæringsmodeller i Finnmark på starten av 2000-tallet, for å forhindre såkalt "drop-out".

Framtidas opplæringsmodeller må sørge for at vi har nok kvalifisert faglært arbeidskraft, også i distriktskommuner. Prosjektet "Dokka Læringsverksted" vil bidra til dette. Praksisnær opplæring i tett samarbeid med arbeidslivet, vil sørge for at elevene får testet ut arbeidslivet de skal utdannes til, i praksis, før de går ut i jobb. Dette vil være en stor fordel både for virksomhetene som tar inn lærlinger, men også for elevene selv.

Regjeringa med flere er opptatt av at unge som står utenfor arbeidslivet skal få hjelp til å komme inn igjen, og et prosjekt med praksisnær utdanning på videregående skole-nivå, kan bidra til at skoletrette elever kan komme til Dokka for et annerledes tilbud. Dette vil være vesentlig for vår region som har og kommer til å få et større behov for folk innenfor både industrien og helse- og oppvekstsektoren.

LO i Vestoppland har tro på at dette er et klokt og nødvendig alternativ, og at forsøket med "Dokka Læringsverksted" vil være et foregangsprosjekt som flere kan ta i bruk.

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag nr. 4 Uttalelse: Oljefondet ut av okkuperte områder!

Undersøkelser gjort av Norsk Folkehjelp og Fagforbundet, viser at Oljefondet(Statens pensjonsfond utland) har over 318 milliarder investert i 64 selskaper med virksomhet knyttet til den folkerettsstridige okkupasjonen av Palestina. Det betyr at hver norske statsborger har over 70 000,- som kan bidra direkte til beslaglegging av jord og naturressurser, riving av hjem, tvangsflytting, skade på eiendom og livsgrunnlag, innskrenket bevegelsesfrihet og voldelige angrep og trakassering.

Den internasjonale domstolen (ICJ) fastslo sommeren 2024 at Israels okkupasjon av de palestinske områdene er ulovlig, og at Israel må avvikle okkupasjonen. I dag bor det rundt 750 000 israelere i palestinske områder som er okkupert. De fleste bosetningene er godkjente av den israelske staten, mens noen er satt opp ulovlig. Alle disse er ulovlige etter folkeretten.

Oljefondet er den største europeiske investoren og har det største fotavtrykket på okkupert palestinsk territorium. Som tredjestat, er Norge folkerettslig ansvarlig for å aktivt motvirke medvirkning til brudd på folkeretten. Derfor må reglene for Oljefondet endres, slik at vi som eier oljefondet ikke er medskyldige i brudd på folkeretten.

LO gir hvert år ut rapporten "Don't buy into occupation", sammen med flere andre internasjonale organisasjoner. De norske og europeiske finansinstitusjonene har aksjer og obligasjoner i over 50 selskaper som medvirker til grove brudd på menneskerettighetene og folkeretten i Palestina. Norske DNB er blant aktørene som har gitt kreditt til noen av disse selskapene. Oljefondet topper denne listen, og har investert 143 milliarder kroner i selskaper som kan knyttes til ulovlige israelske bosettinger.

Oljefondet er også blant de største finansinstitusjonene som investerer i internasjonale våpenprodusenter som selger våpen til Israel.

Redd Barna har gitt ut en rapport "Stor the War on Children", som viser antall barn som utsettes for grove forbrytelser som drap og lemlesting i krig, og antallet er høyere enn noensinne. Ingen andre steder er tallet høyere enn i de okkuperte palestinske områdene. Nesten 18 000 barn er blitt drept i Gaza, og i tillegg er over 220 barn drept på Vestbredden. Mange tusen barn på Gaza og Vestbredden er blitt alvorlig skadet og vil trenge medisinsk oppfølging resten av livet. Krigen vil ha livslange konsekvenser for den psykiske helsa til barna.

LO i Vestoppland går ikke med på at det norske folk skal være med på å bidra til dette, gjennom vårt pensjonsfond. Vi krever at oljefondet trekker seg ut av alle selskaper som bidrar til brudd på menneskerettighetene og folkeretten, verden over.

Våre krav er:

- At Norge forbyr handel med selskaper som medvirker til den ulovlige okkupasjonen og Israels krigføring
- Handelsboikott av Israel inntil landet respekterer folkeretten
- At Norge trekker oljefondet ut av selskaper som tjener på, og bidrar til okkupasjonen

Vi kan ikke anerkjenne Palestinas rett til en egen stat, og samtidig være med på å finansiere selskaper som bidrar til det motsatte. Oljefondet ut av okkuperte områder nå!

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag nr. 5 - Uttalelse: Kraft

Norge trenger en aktiv næringspolitikk som baseres på våre nasjonale fortrinn og ivaretar og videreutvikler våre eksisterende industrielle verdikjeder. Dette innebærer blant annet en aktiv regulerings-, konsesjons- og eierskapspolitikk, som sikrer oppdrag til norsk industri og bidrar til videre grønn omstilling.

Nok fornybar kraft er en forutsetning for at Norge kan være en industrinasjon, og må brukes som et strategisk fortrinn for å videreutvikle industri, teknologi og høyproduktive arbeidsplasser i Norge. Industrien er også avhengig av at det går godt i primærnæringene, slik at vi kan videreforedle og produsere i landet.

Vi må erstatte fossil energibruk, som må prises høyere enn fornybar energi. Det forutsetter at vi tar demokratisk kontroll over vår viktigste strategiske ressurs, i stedet for å la markedskreftene påtvinge oss import av høye og uforutsigbare strømpriser. Prisene må ta utgangspunkt i produksjonskostnadene – ikke i hva høyeste tilbyder på den europeiske børsen er villig til å betale.

Ved tilslutning til tredje energipakke mistet vi nødvendig kontroll over krafta. Fjerde energipakke gir ACER ytterligere makt, og fjerner i praksis alt håp om å kunne regulere flyt gjennom utenlandskablene. Det foreslås nå å innføre tre av pakkens direktiver og forordninger. De presenteres som bagatellmessige direktiver uten påvirkning på strømmarkedet og uten overføring av makt, men forsterker likevel den overnasjonale rettsordenen. Fornybardirektivet formaliserer systemet med opprinnelsesgarantier, som i realiteten er lite annet enn grønnvaskende avlatsbrev. Det krever også at behandling av søknader om vindkraft skal gå mye raskere, med mindre mulighet til grundige konsekvensvurderinger. Dette vil undergrave lokaldemokratiet og den kommunale vetoretten.

Frigjøring av kraft og ny kraftproduksjon vil ikke sikre utslippskutt og industribygging så lenge forbruket styres av fri etableringsrett og «førstemann til mølla»-prinsippet. Hvis ikke engang beredskaps- og forsvarshensyn skal kunne trumfe dette prinsippet, da er det fare på ferde. Da må folkestyret og politikken våkne.

Fellesskapets kraft skal ikke sløses bort. Fornybar kraft til reelle utslippskutt og grønn industri må sikres og prioriteres. Eksisterende vannkraftanlegg må oppgraderes og moderniseres, og det offentlige må ta ansvar for å sette fart på energieffektivisering gjennom en storstilt satsing, med tiltak og økte tilskuddsordninger. Lave strømpriser til industrien må fastsettes med krav om energieffektivisering og samfunnsnytte. Vi må rett og slett prioritere bort en del kraftkrevende prosjekter. Vi kan ikke elektrifisere sokkelen med nettokraft fra land eller sløse med krafta til kryptovaluta og storselskapers ymse datasentre. Oljeselskaper henter stadig mer kraft fra land for å elektrifisere plattformer, og legger beslag på den krafta som er nødvendig for elektrifiseringen av fastlands-Norge. Vi mener derfor at oljeselskaper skal ilegges krav om å elektrifisere plattformer ved bygging av havvindparker istedenfor landbasert kraft.

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag nr. 6 - Bevilgninger

Det bevilges kr 2500,- til Norsk Folkehjelp Hadeland - Samfunnspolitisk utvalg

Det bevilges kr 5000,- til Norsk Folkehjelp Vestre Toten/Gjøvik

Det bevilges kr 17 500,- til 1. mai-aksjonen til Norsk Folkehjelp

Styrets innstilling: Vedtas

Forslag nr. 7 - Kultur- og historieutvalg

Arbeiderbevegelsens kultur og historie er mangfoldig, og viktig å ta vare på. Det går fort før noe forsvinner for godt. Samtidig er det viktig at vår historie formidles for nåtidas tillitsvalgte, og at arbeiderkulturen utvikles og holdes levende i årene som kommer. LO i Vestoppland skal derfor i årsmøteperioden jobbe for at det settes ned et utvalg som skal jobbe med disse temaene, med mandat og retningslinjer bestemt av styret.

Styrets innstilling: Vedtas